

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Community
CASERS»
Заболотів

Комплексне розв'язання проблеми засмічення в гірській громаді

Кейс від Ясінянської територіальної громади
в рамках Ukrainian Recovery Case Championship

Делятинчук Андрій

Іванович

голова громади

Вітання з Ясінянської громади!

Територія громади є гірською з багатою історією та цілою низкою нерозгаданих таємниць. Такий собі магніт, що манить тисячі туристів, які після відвідування Ясінянської громади залишають неймовірні враження у своїх серцях.

Ясінянська громада – це столиця Гуцульської Республіки, серце Гуцульщини. Громада завдяки вдалому географічному розташуванню має потужний туристичний потенціал, зумовлений особливостями історичного розвитку, національно-культурним різноманіттям, природними об'єктами, наявністю потенційно брендovих туристичних продуктів, унікальним поєднанням у межах громади урбанізованих та індустріалізованих майданчиків із заповідними територіями.

Однак великим викликом для розвитку громади стало значне засмічення туристичних об'єктів, зокрема берегів річки Чорної Тиси. Забруднення річки призводить до екологічних проблем та економічних втрат, адже ми завдаємо збитків вже не лише собі, а й сусідній Угорщині. Все сміття сходить річками в Тису і це вже призводить до міждержавних непорозумінь між Україною й Угорщиною.

Розв'язання цієї проблеми і є ключовою метою цього кейсу. Ми з радістю ознайомимось з креативними ідеями та варіантами рішень.

Ясінянська громада – туристичний центр Закарпаття

Територіальна громада займає площу 533.6 км², вона є компактною із відносно зручним транспортним сполученням між населеними пунктами. Найбільша відстань між населеним пунктом і адміністративним центром громади складає 16,9 км, а найменша – 7,2 км.

До складу громади входять 1 селищна та 3 сільські ради у складі 7 населених пунктів: селище міського типу Ясіня, село Стебний, село Лазещина, село Чорна Тиса, село Кваси, село Сітний та село Тростянець Рахівського району Закарпатської області (населення громади – 19 653 осіб).

Адміністративний центр громади знаходиться в селищі міського типу Ясіня. На території громади розташований один з найвисокогірніших гірськолижних курортів України – Драгобрат, тільки у нашій громаді можна здійснити сходження до найвищих вершин України – Говерла та Петрос. Громада приймає понад 150 тисяч туристів щорічно.

Річка Чорна Тиса є одним з ключових туристичних магнітів громади

1

Ключовим об'єктом туристичної інфраструктури є річка Чорна Тиса, яка бере початок саме у нас в громаді.

Витік Чорної Тиси знаходиться на висоті 1400 м над рівнем моря на північно-східному схилі хребта Свидовець. **1**

Довжина ріки Чорна Тиса – 49 км. Площа басейну – 315 км². Увесь басейн Чорної Тиси лежить у гірській місцевості, це й визначає гірський характер режиму та будову долини. Так, долина річки глибока, помірно звивиста. Швидкість течії у межах 1,0 – 1,5 м/с.

2

3

На початок річки веде стара брукована дорога з перевалу Околи, яка виводить на велику полонину.

З правого боку дороги, на межі полонини й лісу лежить величезна брила каменю, на якому написано, що тут виток Тиси. Цей монумент позначає початок річки Чорна Тиса. **2**

Однією з активностей для туристів на річці Чорна Тиса є рафтинг. **3** Однак, враховуючи швидкість течії річки, даний вид активності підходить виключно для досвідчених рафтерів

Однією з ключових проблем є забруднення річки, що призводить до негативних наслідків* →

Екологічні

Погіршується стан навколишнього середовища, здійснюється негативний вплив на флору та фауну регіону

Економічні

Зменшується кількість туристів, гостей громади та місцевих мешканців, які відпочивають та користуються послугами туристичної інфраструктури

Політичні

Забруднення поширюється на територію інших країн, що створює негативні прецеденти в міждержавних відносинах

Соціальні

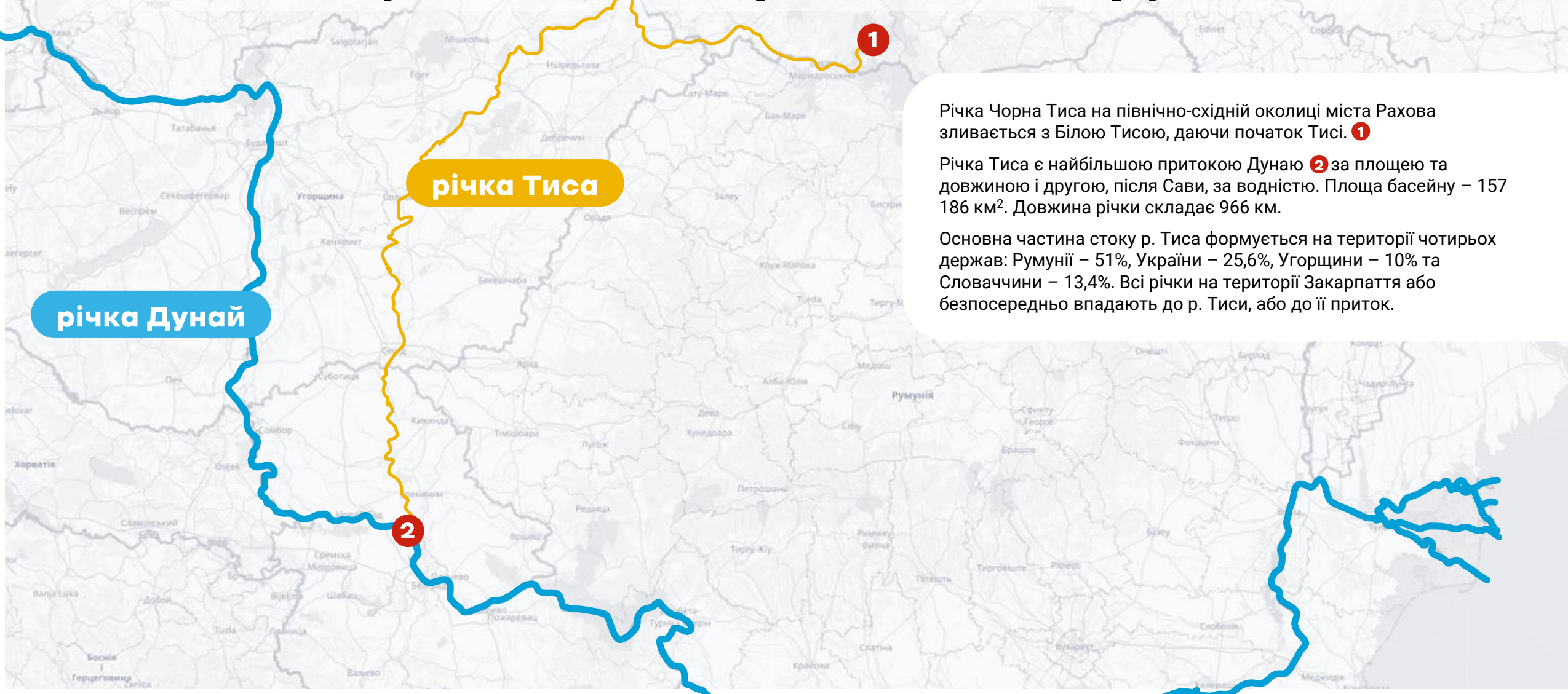
Гори дозволяють людям відволіктися від стресу, викликаного війною; засміченість в горах позбавляє людей фактично єдиного місця відпочинку в країні

* загальний об'єм твердих побутових відходів у громаді становить 5400 м³, (15% сміття сортується, а залишок неліквіду вивозиться на полігон до Івано-Франківська)

** чисельність населення громади зросла фактично на третину через великий потік внутрішньо переміщених осіб; це, у свою чергу, спричинило пропорційне збільшення кількості сміття

Чорна Тиса дає початок Тисі, яка впадає у Дунай, що збільшує масштаб проблеми забруднення

Річка Чорна Тиса на північно-східній околиці міста Рахова зливається з Білою Тисою, даючи початок Тисі. **1**

Річка Тиса є найбільшою притокою Дунаю **2** за площею та довжиною і другою, після Сави, за водністю. Площа басейну – 157 186 км². Довжина річки складає 966 км.

Основна частина стоку р. Тиса формується на території чотирьох держав: Румунії – 51%, України – 25,6%, Угорщини – 10% та Словаччини – 13,4%. Всі річки на території Закарпаття або безпосередньо впадають до р. Тиси, або до її приток.

ЗАВДАННЯ КЕЙСУ

Розробити комплексне розв'язання проблеми засмічення в громаді

Запропоноване рішення має містити →

ІНФРАСТРУКТУРНИЙ БЛОК

Розміщення сміттесортувальних баків та інформаційних табличок з мапою пунктів роздільного збору сміття, маркування туристичних маршрутів, облагородження території «Де бере початок річка Чорна Тиса»

1

КОМУНІКАЦІЙНИЙ БЛОК

Розробка комплексної комунікаційної кампанії для мешканців громади (у тому числі внутрішньо переміщених осіб) та туристів

2

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК

Тренінги, проведення позашкільних занять, організація різних акцій з прибирання, спілкування з жителями Ясінянської громади щодо правильного сортування, поводження з твердими побутовими відходами).

3

Під час розробки рішення потрібно врахувати GESI-принципи

GENDER EQUALITY AND SOCIAL INCLUSION (GESI) (*Гендерна рівність та соціальна інклюзія*) – це концепти, що дозволяють врахувати різноманітні особливості соціальних груп в громадах. Фактично, GESI – це про забезпечення рівного доступу представникам різних соціальних груп до будь-яких благ в громаді.

ЩО ТАКЕ ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ?

Це розширення свобод і покращення загальної якості життя таким чином, щоб рівність була досягнута без шкоди для чоловіків чи жінок (*наприклад, заохочення чоловіків та жінок до роботи спільно – в рамках проєктів чи постійної діяльності організації, тощо*)

ЩО ТАКЕ СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ?

Соціальна інклюзія – це процес покращення умов для окремих осіб і груп, можливостей та доступності для тих, хто перебуває в не вигідному становищі на основі їхньої ідентичності (*наприклад, дублювання написів для незрячих, уникнення порогів на вході в приміщення для фізичного доступу особам з інвалідність, тощо*)

Для впровадження рішення кейсу команди можуть розраховувати на підтримку громади

Робоча сила

Транспорт

**Інформаційний супровід
проекту**

**Допомога в оформленні
документів**

**Пошук місць
для тимчасового
проживання команд**

Допомога у харчуванні

При оцінці рішення будуть враховуватися →

ЕФЕКТИВНІСТЬ РІШЕННЯ

Наскільки запропоноване рішення може допомогти зменшити кількість сміття

БАЛІВ
40

РЕАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ

Чи наявний покроковий опис дій, що будуть направлені на розв'язання проблеми

Наскільки запропоновані дії знаходяться у сфері впливу місцевих органів влади

БАЛІВ
30

ЗРОЗУМІЛІСТЬ ТА ДИЗАЙН ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Наскільки інформація подана в презентації є зрозумілою та легкою в сприйнятті

БАЛІВ
30

Оцінювати рішення буде команда проєкту* та представники громади →

**Делятинчук Андрій
Іванович**

голова Ясінянської
територіальної громади

**Тимощенко Сергій
Володимирович**

заступник голови Ясінянської
територіальної громади

** Наразі формується команда представників проєкту, які будуть залучені до оцінки рішень*

Для чого вам брати участь у кейс-чемпіонаті Ukraine Recovery Case Championship?

15 вересня

Початок реєстрації на кейс-чемпіонат

У цей час ви готуєте презентації ваших рішень

- Ви зможете обрати один з 5 цікавих кейсів від громад
- Ментори проекту будуть проводити консультації та індивідуально допомагатимуть вам покращити рішення
- Ви навчитесь аналізувати проблеми громад та готувати фантастичні презентації. Ці знання будуть дуже корисними для вашого подальшого професійного розвитку

16 жовтня

Дедлайн подачі рішень

У цей час ви отримаєте детальний фідбек про ваші рішення та дізнаєтесь імена фіналістів

- Ментори проекту проаналізують всі рішення, оцінять їх та оберуть фіналістів
- Команди, які не пройшли у фінал, отримають детальний зворотній зв'язок та рекомендації, щоб краще показати себе на наступних кейс-чемпіонатах
- Команди, які пройшли у фінал, отримають поради для покращення їх рішень та рекомендації щодо виступу на фіналі

29 жовтня

Фінал кейс-чемпіонату

У цей час фіналісти отримують детальний фідбек про їхні рішення та виступи

- Фінал буде проходити офлайн у місті Києві (витрати на проїзд та проживання компенсує проект), тож фіналісти зможуть познайомитися між собою та встановити корисні контакти з менторами проекту та представниками громад
- Фіналісти та переможці отримають корисні призи від проекту та громад
- Після фіналу кожна команда отримає детальний фідбек та рекомендації щодо наступних кроків у кейс-чемпіонатах

1 листопада

Початок курсу тренінгів про підготовку грантових заявок

У цей час переможці зможуть підготувати грантову заявку їхнього проекту

- Переможці кейс-чемпіонату пройдуть курс тренінгів про підготовку грантових заявок
- Команда проекту допоможе доопрацювати рішення, презентоване на фіналі, перетворити його на грантову заявку та подати заявку на залучення грантових коштів
- Переможці потенційно зможуть отримати фінансування на реалізацію їхнього проекту разом з громадами

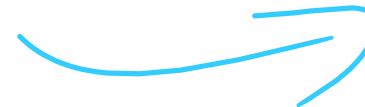
Що далі?

Якщо сподобався кейс і ти хочеш його розв'язувати →
реєструйся за посиланням

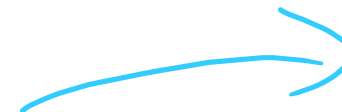
Посилання

Якщо хочеш почитати ще й інші кейси →
переходь на сторінку кейс-чемпіонату на сайті

Посилання

**Якщо не хочеш пропустити новини кейс-чемпіонату
та отримати підказки від менторів →**
долучайся до телеграм бесіди

Посилання

Ukraine Recovery Case Championship

Цей матеріал став можливим завдяки щирій підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст цього матеріалу є відповідальністю громадської організації CASERS і необов'язково відображає погляди IREX, USAID чи Уряду Сполучених Штатів.